

USLOVI ZA USPEŠNU DRŽAVNU REVIZIJU U SRBIJI

Prof. dr Dejan Popović,
Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu

ZAKONSKI OKVIR

- Zakon o državnoj revizorskoj instituciji na snazi je od 29.11.2005, a primenjuje se od 29.05.2006. godine.
- Već devet meseci i pet dana predstavlja "mrtvo slovo na papiru".
- Razlozi za neprimenjivanje:
 - politički
 - pravni
 - finansijski
 - personalni

POLITIČKI RAZLOZI

- Nastanak Zakona:
 - prve inicijative (2001): UNDP, SIDA, World Bank
 - projekat podržan od Saveznog računskog suda Nemačke (2002-2003)
 - izrada nacrtu Zakona i blokada u Narodnoj skupštini (2003)
 - novi rad na Zakonu (2004-2005)
 - donošenje Zakona o državnoj revizorskoj instituciji (novembar 2005)

POLITIČKI RAZLOZI - NASTAVAK

- Rokovi za konstituisanje Državne revizorske institucije:
 - 29. maj 2006. godine: izbor predsednika, potpredsednika i članova Saveta Institucije
 - 29. avgust 2006. godine: donošenje Poslovnika i dostavljanje na saglasnost Narodnoj skupštini
 - 29. avgust 2006. godine: dostavljanje Odboru za finansije Narodne skupštine prvog godišnjeg finansijskog plana
 - 28. septembar 2006. godine: razmatranje finansijskog plana od strane Odbora za finansije Narodne skupštine
 - 29. novembar 2006. godine: davanje saglasnosti na Poslovnik od strane Narodne skupštine
 - 29. novembar 2006. godine: izbor revizora

POLITIČKI RAZLOZI - NASTAVAK

- NEADEKVATNO OBEZBEĐENA JAVNOST RADA U ZAKONU O DRŽAVNOJ REVIZORSKOJ INSTITUCIJI:
 - Međunarodni "standard": **revizorski izveštaji treba da budu dostupni najširoj javnosti**. Suprotno – član 49. stav 1. srpskog Zakona: "Rad Institucije je javan, u skladu sa zakonom i poslovníkom".
- NESPROVOĐENJE REVIZIJE OD STRANE KOMERCIJALNOG REVIZORSKOG PREDUZEĆA U PRELAZNOJ PERIODU:
 - Rešenje iz Zakona o budžetskom sistemu je na snazi od 6. marta 2002. godine, a do sada nije realizovano.
- NARODNI POSLANICI ZAVISE OD POLITIČKE PARTIJE, TE SE NE USUĐUJU DA "UGROŽAVAJU INTERESE" IZVRŠNE VLASTI
- 20 NARODNIH POSLANIKA MOŽE POKRENUTI POSTUPAK ZA RAZREŠENJE GENERALNOG DRŽAVNOG REVIZORA I VRHOVNIH DRŽAVNIH REVIZORA

"Još jedanput su državni revizori otkrili brojne nepravilnosti u trošenju proračunskog novca uključujući i javne nabave na razini državne i lokalnih vlasti te mnoštva državnih tvrtki. Državna revizija tako će opravdano zaslužiti peticu. No nakon što Sabor raspravi sve te nepravilnosti, problem je što će to izvješće najvjerojatnije poslužiti za skupljanje prašine, a ne za sankcioniranje odgovornih za nezakonitosti... Rad državne revizije redovito je odličan, a pritom ta služba ne dijeli nikakvu odgovornost za posljedice. Državna revizija unatoč svemu funkcionira prilično nesvrhovito jer sve što utvrdi o nepravilnostima u trošenju proračunskog novca završi samo na njezinu papiru. Izvješća Državne revizije unatoč težini problema koji godinama izražavaju beznačajna su s aspekta utvrđivanja odgovornosti za nezakonito trošenje novca u javnom sektoru... Postavlja se pitanje koja je svrha sustava u kojem nakon odlično obavijenog posla državne revizije ipak nitko ne odgovara. Takav sustav mora ostaviti dojam da je i posao državne revizije, pa onda i parlamentarne kontrole u pogledu finansijskog poslovanja ministarstava, državnih zavoda i tvrtki kao i lokalnih vlasti sveden na formalnost jer nema izgleda da će biti "nagaženi" odgovorni dužnosnici..."

Poslovni dnevnik, Zagreb, 19.2.2007.

PRAVNI RAZLOZI

- Nije postojao izričit ustavni osnov sve do oktobra 2006. godine:
 - član 96. Ustava Republike Srbije
- Neadekvatna zakonska rešenja u pogledu odgovornosti za pokretanje Državne revizorske institucije:
 - Predlagač predsednika, potpredsednika i članova Saveta Institucije je Odbor za finansije Narodne skupštine, koji nema resurse da bi stručno obavljao svoje funkcije, niti mu je sastav takav da garantuje kvalitet koji se obično očekuje od takvog odbora
 - Praznina u Zakonu; ko je ovlašćen da pozove na odgovornost Odbor za finansije što nije poštovao zakonski rok od šest meseci za konstituisanje Saveta Institucije?

FINANSIJSKI RAZLOZI

- Predsednik Institucije (generalni državni revizor) ima platu u visini od 90% plate predsednika Narodne skupštine (oko EUR 1.350)
- Potpredsednik i članovi Saveta Institucije imaju platu u visini od 90% plate potpredsednika Narodne skupštine (oko EUR 1.250)
- Vrhovni državni revizori imaju platu u visini od 81% plate potpredsednika Narodne skupštine (oko EUR 1.100)
- Državni revizor i ovlašćeni državni revizor su nezavisna stručna lica (član 28. stav 4); državni revizori su zaposleni u Instituciji (član 62. stav 5); lice koje radi u službi Institucije ima radnopravni položaj koji važi za zaposlene u državnim organima (član 56. stav 1). Moguća zarada: ispod EUR 1.000
- **Revizori u komercijalnoj reviziji ostvaruju zaradu između EUR 3.000 i EUR 5.000**
- **Finansijska zavisnost od izvršne vlasti:** Savet Institucije utvrđuje predlog finansijskog plana i dostavlja ga Odboru za finansije Narodne skupštine na saglasnost. Po dobijenoj saglasnosti, Institucija dostavlja finansijski plan Ministarstvu finansija, tako da taj plan dalje "deli sudbinu" finansijskih planova ostalih budžetskih korisnika

PERSONALNI RAZLOZI

- Do donošenja programa i imenovanja Ispitne komisije, za vrhovnog državnog revizora može se imenovati lice koje **nema** položen ispit za ovlašćenog državnog revizora, a za državnog revizora lice koje **nema** položen ispit za državnog revizora.
- Daje im se rok od 18 meseci od dana donošenja ispitnog programa da polože ispit.